

Minuta ședinței Consiliului Consultativ din 16 aprilie 2015

16 aprilie 2015, 14.00 – 15.30

Introducere

Președintele ANCOM, Cătălin Marinescu, urează bun venit participanților și prezintă Agenda întâlnirii.

1. Adoptarea Agendei

Președintele ANCOM enumeră documentele supuse dezbaterii și cere observații asupra agendei care conține: minuta ședinței CC din data de 19 februarie 2015, proiectul de decizie pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 629/2010 privind procedura de autorizare a furnizării serviciilor de programe audiovizuale și Documentul de strategie privind implementarea și dezvoltarea sistemelor de comunicații de bandă largă la nivel național în banda de frecvențe 3400-3800 MHz pentru perioada 2015-2025. În lipsa oricăror remarci, agenda este adoptată în forma propusă de ANCOM.

2. Minuta întâlnirii anterioare

Cu privire la minuta ședinței CC din data de 19 februarie 2015, **președintele ANCOM** menționează că documentul a suferit modificări în urma unor observații. Modificările constau în menționarea că numai persoanele cu dizabilități auditive vor avea acces la serviciul de relații cu clienții prin SMS și în clarificarea modului de prezentare pe paginile de internet a informațiilor referitoare la oferte.

În lipsa oricăror remarci pe marginea minutei, președintele o declară aprobată și arată că forma modificată a minutei va fi trimisă tuturor celor prezenți.

3. Proiect de decizie pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 629/2010 privind procedura de autorizare a furnizării serviciilor de programe audiovizuale

Pentru prezentarea sintezei observațiilor la acest proiect de decizie, președintele ANCOM îi dă cuvântul d-lui Călin ZVANCEA-COZAN, Șef Serviciu Licențe și Reglementări Frecvențe Radio din cadrul Direcției Juridice, care informează că Autoritatea a acceptat una dintre observațiile primite în perioada de consultare publică și clarifică modalitatea de acțiune în cazul autorizăției tehnice, anexă a licenței de emisie.

De asemenea, reprezentantul Autorității arată că nu a putut fi acceptată propunerea unui respondent de a include în decizie o serie de prevederi exprese față de situația drepturilor de utilizare a frecvențelor radio acordate pentru furnizarea programelor publice de televiziune și/sau radiodifuziune întrucât situația invocată de respondent este reglementată prin art. 52 alin. (5¹) din Legea nr. 504/2002 a audiovizualului, nemaifiind necesară includerea unei precizări suplimentare în textul deciziei în discuție.

În lipsa altor observații, proiectul de decizie pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 629/2010 privind procedura de autorizare a furnizării serviciilor de programe audiovizuale se consideră adoptat.

4. Document de strategie privind implementarea și dezvoltarea sistemelor de comunicații de bandă largă la nivel național în banda de frecvențe 3400-3800 MHz pentru perioada 2015-2025

Pentru prezentarea sintezei observațiilor la documentul de strategie, președintele ANCOM îi dă cuvântul d-lui Mihai Comănici, șef Serviciu Radiocomunicații Fixe din cadrul Direcției Gestiunea Spectrului. Reprezentantul ANCOM arată că Autoritatea a primit o serie de observații care au privit: perioada de tranziție pentru migrarea alocărilor de subbenzi de frecvențe, costurile de migrare a alocărilor de subbenzi de frecvențe, aspecte privind procedura de selecție, spațiile de gardă și protejarea funcționării rețelelor operând în benzi adiacente, condițiile minime obligatorii înscrise în licențe, utilizarea liniilor de radiorelee în cadrul subbenzilor alocate, utilizarea benzii de frecvențe 3400-3600 MHz în țările vecine, restricțiile privind utilizarea benzilor de frecvențe 3,4-3,6 GHz și 3,6-3,8 GHz, utilizarea canalelor radio în subbenzile de frecvențe alocate, aspecte privind neutralitatea tehnologică, aspecte financiare privind viitoarele licențe în vigoare din anul 2016, înscrierea subbenzilor de frecvențe câștigate în viitoarele licențe, perioada de valabilitate a licențelor, dimensiunea blocurilor ce vor fi scoase la licitație, clarificări privind spectrul indisponibil în banda 3600-3800 MHz, aranjamentul de canale valabil în banda 3400-3600 MHz din anul 2016, disponibilitatea echipamentelor radio în banda de frecvențe 3400-3800 MHz și utilizarea în cuprinsul strategiei a notațiilor 3GPP pentru benzile de frecvențe.

În cadrul documentului de sinteză a observațiilor, ANCOM a accentuat o dată în plus ideea că toate licențele de utilizare a frecvențelor radio includ obligația generală a titularilor de a-și exploata rețelele de radiocomunicații fără a afecta funcționarea altor rețele de radiocomunicații care funcționează legal, în subbenzi de frecvențe adiacente sau neadiacente, și a pus în vedere persoanelor ce intenționează să participe la procedura de selecție și care vor să utilizeze și prin asignări de tip TDD alocările de subbenzi de frecvențe în regim FDD, pe care le vor câștiga în banda 3400-3600 MHz, să țină cont, în mod corespunzător, de cele prezentate în documentul de strategie și în documentul de sinteză a observațiilor atunci când vor decide cantitatea de spectru pe care o vor achiziționa în banda de frecvențe 3400-3600 MHz.

În același context, în documentul de sinteză a observațiilor, ANCOM a propus părților interesate să analizeze oportunitatea introducerii unei condiții în documentul de strategie, referitoare la obligativitatea achiziționării unei cantități de spectru de minim 2x15 MHz în banda 3,4-3,6 GHz, de către operatorii care intenționează să utilizeze și prin asignări de tip TDD alocările de subbenzi de frecvențe în regim FDD, pe care le vor câștiga în banda 3400-3600 MHz, urmând ca în cadrul ședinței consiliului consultativ, participanții să-și exprime opiniile pe această temă și să se ia o decizie cu privire la această propunere.

Totalitatea observațiilor primite în perioada de consultare publică, precum și răspunsurile Autorității pot fi consultate pe larg în documentul de sinteză a observațiilor.

După prezentarea sintezei observațiilor, președintele ANCOM dă cuvântul celor prezenți pentru susținerea altor comentarii și observații decât cele transmise în scris.

Reprezentantul Enigma Systems prezent în sală are două solicitări. Acesta solicită acordarea de compensații noilor titulari care nu își vor putea utiliza frecvențele până la migrare. Reprezentanții ANCOM arată că Autoritatea a facilitat și în trecut realizarea unui plan de migrare atunci când au fost perioade de tranziție de la licențe vechi la licențe noi; acest plan nu se impune operatorului nou ci se adoptă cu aprobarea ambelor părți, dacă va fi cazul.

De asemenea, reprezentantul Enigma Systems cere Autorității includerea încă din documentul de strategie a criteriilor de participare la licitația ce va fi organizată și eliminarea acelor criterii care

pot împiedica participarea la procedură a unora dintre operatori (mai ales a celor nou intrați pe piață), cum ar fi, o anumită valoare a cifrei de afaceri sau menționarea unei anumite experiențe tehnice. Reprezentanții Autorității menționează că se va ține cont de această propunere, nivelul criteriilor urmând a fi minimal, dar acestea vor fi stabilite prin caietul de sarcini și nu în documentul de strategie.

Reprezentantul Telekom România Communications solicită introducerea în banda 3400 – 3600 MHz a sistemelor TDD pentru o perioadă de tranziție de coexistență cu sistemele FDD, după care să se treacă la utilizarea exclusiv a sistemelor TDD. Reprezentanții Autorității reamintesc că decizia Comisiei Europene permite țărilor să aleagă tipul de utilizare în această bandă între TDD și FDD și că Autoritatea a ales acest tip de utilizare în urma unei analize a rețelelor existente, a asignărilor în vigoare și a utilizatorilor, în baza rezultatelor unei consultări publice (chestionar lansat la sfârșitul anului 2014), concluzia acestor acțiuni fiind că trebuie luate măsuri pentru protejarea utilizatorilor acestor benzi. Având în vedere totuși că aranjamentul preferat în cadrul deciziei Comisiei Europene nr. 2014/276/UE este cel de tip TDD, reprezentanții ANCOM menționează că au introdus posibilitatea pentru companiile care vor câștiga spectru radio alocat, prin împerechere, pentru utilizare FDD în această bandă, de a putea utiliza cele două subbenzi de frecvențe alocate și prin asignări în regim TDD, Autoritatea considerând că aceasta este o măsură care împacă ambele tendințe din piață și oferă o mare flexibilitate câștigătorilor licitației. De asemenea, în sprijinul deciziei ANCOM au fost și discuțiile avute de Autoritate cu producătorii de echipamente, care au menționat că pot fi folosite subbenzile respective în mod independent.

La întrebarea reprezentantului Enigma System de reevaluare a licitației în cazul în care aceasta va fi un eșec, în banda 3,4 – 3,6 GHz, reprezentanții ANCOM arată că dacă nicio companie nu va fi interesată de alocările în regim FDD, se va scoate la licitație spectrul radio în regim TDD în această bandă de frecvențe.

Reprezentantul Huawei prezent în sală înțelege beneficiile de a opera în termeni de neutralitate tehnologică în banda 3,4-3,6 GHz dar consideră că această bandă trebuie utilizată pentru tehnologia LTE. De aceea, acesta propune ca decizia să fie reanalizată peste 2 ani pentru a decide într-un sens sau altul și să nu se mențină termenul de 10 ani pe care sunt acordate licențele. Reprezentanții ANCOM arată că licențele vor fi neutre tehnologic, deținătorii de licențe având posibilitatea să utilizeze orice tehnologie, fără a produce însă interferențe prejudiciabile asupra rețelelor ce operează în subbenzi adiacente și consideră că strategia asigură suficientă flexibilitate în acest sens. De asemenea, nu se poate scurta termenul de valabilitate al licențelor întrucât trebuie asigurată o anumită predictibilitate pentru viitorii titulari de licențe.

La observația reprezentantului Huawei că se pierde prea mult spectru având în vedere că ar trebui asigurați 10 MHz spațiu de gardă la cele două capete ale subbenzilor alocate în cazul în care titularii utilizează în regim TDD spectrul alocat în regim FDD, reprezentanții Autorității arată că se vor evalua diferite posibilități de maximizare a utilizării subbenzilor ce vor fi alocate în urma licitației, în funcție de cantitatea de spectru ce va fi câștigată de fiecare participant la licitație.

La solicitarea reprezentanților Vodafone România, care doresc să înțeleagă mai bine cum ar afecta dezvoltarea sistemelor de comunicații bandă largă eliminarea restricției existente în documentul de strategie – cu privire la interzicerea soluțiilor de transport, la modul general, prin linii de radiorelee în banda în discuție, și permiterea numai anumitor tipuri de linii de radiorelee – reprezentanții Autorității arată că eliminarea restricției amintite poate duce la pericolul ca banda să fie utilizată exclusiv doar pentru linii de radiorelee, lucru care contravine atât obiectivului principal al strategiei, anume acela de implementare și dezvoltare a sistemelor de comunicații de bandă largă (care reprezintă rețele de acces, prin intermediul stațiilor de bază ce constituie punctele de prezență ale rețelei), cât și prevederilor reglementărilor europene aplicabile, care desemnează această bandă pentru rețele de tip MFCN. Pentru linii de radiorelee de uz general (ca soluție de transport al traficului rezultat din orice rețele publice de comunicații electronice), există o multitudine de alte benzi de frecvențe, desemnate în acest sens, pe care operatorii publici le cunosc și deja le utilizează. De asemenea, această prevedere trebuie văzută în consonanță cu eliminarea obligațiilor de acoperire. Nu se mai impune instalarea unui anumit număr de stații de

bază, în anumite locații sau zone geografice dar subbenzile alocate vor trebui să fie utilizate, în principal, pentru accesul la utilizatorul final, pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice. Se includ aici și situațiile, bine justificate, în care utilizatori finali izolați vor putea fi conectați la rețeaua MFCN direct printr-o linie de radioreleu (acesta fiind un caz excepțional de asigurare a accesului la rețea), dacă instalarea unei stații de bază nu se justifică, din punct de vedere economic sau operațional.

Cu privire la cantitatea minimă de spectru în banda 3400 – 3600 MHz, reprezentantul 2K Telecom propune ca aceasta să fie 2x10 MHz, prevedere care există deja în documentul de strategie. De asemenea, la întrebarea reprezentantului 2K Telecom cu privire la posibilitatea cesionării parțiale, pe blocuri, a spectrului radio deținut de o companie, având în vedere că toată cantitatea de spectru câștigată în fiecare dintre cele două benzi în discuție, prin intermediul viitoarei licitații, este înscrisă într-o singură licență, reprezentanții ANCOM menționează că, în cazul unei cesionări, se vor emite două licențe: una acordată cesionarului, ce va include blocul cesionat sau blocurile cesionate, și una modificată pentru cedent care nu va mai conține blocul cesionat sau blocurile cesionate. Dimensiunea minimă a blocului ce poate fi cesionat este, conform prevederilor anexei 2 la proiectul de decizie al ANCOM privind procedura de acordare a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio (consultat public în primăvara anului 2014 și care va fi adoptat în perioada următoare), de 2x5 MHz în banda 3,4-3,6 GHz și de 5 MHz în banda 3,6-3,8 GHz. În legătură cu tariful de utilizare a spectrului, despre care reprezentantul 2K Telecom dorește să știe dacă va fi fix pe toată perioada valabilității licenței, reprezentanții Autorității subliniază că tariful va fi cunoscut înainte de începerea licitației și va fi stabil pe toată perioada de valabilitate a licențelor. Reprezentanții ANCOM reamintesc că tariful de utilizare a spectrului pentru blocurile de frecvențe ce vor fi câștigate în urma participării la licitație va fi calculat proporțional cu dimensiunea acestor blocuri, pornind de la cuantumul tarifului existent în prezent pentru canalele de 2x7 MHz (în banda 3,4-3,6 GHz), respectiv de 2x28 MHz (pentru banda 3,6-3,8 GHz), alocate la nivel național. De asemenea, aceștia menționează că valoarea rezultată a tarifului va fi rotunjită pentru a asigura că se obține un multiplu de doisprezece întrucât unitatea minimă de tarificare este luna calendaristică.

În cadrul ședinței a fost analizată propunerea ANCOM, menționată în documentul de sinteză a observațiilor, de a se introduce o condiție în documentul de strategie, referitoare la obligativitatea achiziționării unei cantități de spectru de minim 2x15 MHz în banda 3,4-3,6 GHz, de către operatorii care intenționează să utilizeze și prin asignări de tip TDD alocările de subbenzi de frecvențe în regim FDD, pe care le vor câștiga în banda 3400-3600 MHz, concluzia ședinței fiind că nu este necesară introducerea unei astfel de condiții în documentul de strategie.

În lipsa altor observații, documentul de strategie, cu modificările efectuate în urma procedurii de consultare publică și evidențiate în versiunea de strategie prezentată în Consiliul consultativ, se consideră aprobat.

5. Diverse

Reprezentantul ANCOM, Bogdan Iana, directorul Direcției Executive Administrare Spectru Radio și Numerotație este invitat de către președintele ANCOM să ofere o sumară descriere a caietului de sarcini pentru viitoarea procedură de selecție și să prezinte un orizont de timp pentru licitație. Astfel, acesta menționează că mecanismul licitației va fi asemănător cu cel utilizat în anul 2012 dar simplificat și că nu vor mai exista obligații de acoperire pentru viitoarele rețele de comunicații de bandă largă în banda 3,4 – 3,8 GHz. În paralel cu consultarea publică a caietului de sarcini se va consulta, pe cât posibil, și propunerea de hotărâre a Guvernului privind taxa de licență. Reprezentantul Autorității arată că se va mai organiza o ședință a Consiliului Consultativ pentru a definitiva documentația aferentă procedurii de selecție.

În încheiere, președintele ANCOM le mulțumește participanților pentru prezență și declară ședința închisă.